

Internationell konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering

Distr.: Allmänt
3 oktober 2011

Original: Engelska

Kommittén för avskaffande av rasdiskriminering

Sjuttionde sessionen

8 augusti–2 september 2011

Allmän rekommendation nr 34, antagen av kommittén

Diskriminering av personer med afrikansk härkomst

Kommittén för avskaffande av rasdiskriminering

påminner om FN-stadgan och den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, enligt vilken ”alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter” och berättigade till alla de rättigheter och friheter som uttalas där utan åtskillnad av något slag, den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter,

påminner även om att människor av afrikansk härkomst fick större erkännande och synlighet vid världskonferensen mot rasism, rasdiskriminering, främlingsfientlighet och liknande intolerans, som hölls i Durban 2001, Sydafrika, dess förberedande konferenser, särskilt konferensen + 5 i Santiago 2000, Chile, som återspeglas i respektive deklarationer och handlingsplaner,

bekräftar sina allmänna rekommendationer nr 28 (2002) om uppföljning av världskonferensen mot rasism, rasdiskriminering, främlingsfientlighet och liknande intolerans; och 33 (2009) om uppföljning av Durbankonferensen, där kommittén uttryckte sitt åtagande att verka för genomförandet av deklarationen och handlingsprogrammet från Durban,

observerar även fördömandet av diskriminering mot människor av afrikansk härkomst som uttrycktes i deklarationen och handlingsprogrammet från Durban,

konstaterar att det är uppenbart utifrån genomgången av rapporterna från konventionsstaterna att människor med afrikansk härkomst fortsätter att utsättas för rasism och rasdiskriminering,

efter att ha hållit en tematisk endagsdiskussion om diskriminering av personer med afrikansk härkomst under den sjuttioåttonde sessionen (februari–mars 2011) i samband med det internationella året för människor av afrikansk härkomst, under vilket kommittén lyssnade till och utbytte idéer med konventionsstaterna, FN-organ och fackorgan, särskilda rapportörer och deras representanter liksom icke-statliga organisationer och beslutade att klargöra några aspekter av diskriminering mot dessa människor och ytterligare stödja kampen för att övervinna denna världsomfattande diskriminering,

formulerar följande rekommendationer till konventionsstaterna:

I. Beskrivning

1. Enligt denna allmänna rekommendation är människor av afrikansk härkomst de som anges som sådana i deklarationen och handlingsprogrammet från Durban och som identifierar sig som människor med afrikansk härkomst.
2. Kommittén är medveten om att miljontals människor av afrikansk härkomst lever i samhällen där rasdiskriminering placerar dem längst ner i den sociala hierarkien.

II. Rättigheter

3. Människor av afrikansk härkomst ska åtnjuta alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter i enlighet med internationella normer, under jämlika förhållanden och utan diskriminering.
4. Människor av afrikansk härkomst bor i många av världens länder, antingen blandade med den lokala befolkningen eller i samhällen där de utan diskriminering är berättigade att, i förekommande fall, utöva följande särskilda rättigheter, enskilt eller i gemenskap med andra medlemmar av sin grupp:
 - (a) Rätten till egendom och till användning, bevarande och skydd av områden som traditionellt bebos av dem och till naturresurserna i de fall deras levnadssätt och kultur är knutna till användningen av marken och resurserna;
 - (b) Rätten till deras kulturella identitet, att bevara, upprätthålla och främja deras sätt att leva och former av organisation, kultur, språk och religiösa uttryck;
 - (c) Rätten till skydd av deras traditionella kunskap och kulturella och konstnärliga arv;
 - (d) Rätten att först rådfrågas om beslut som kan påverka deras rättigheter i enlighet med internationella normer.
5. Kommittén inser att rasism och rasdiskriminering mot människor av afrikansk härkomst uttrycks på många sätt, särskilt i strukturella och kulturella former.
6. Rasism och strukturell diskriminering mot människor av afrikansk härkomst, med rötter i den ökända slavhandeln, är uppenbar i ojämlika situationer som drabbar dessa personer och återspeglas bl.a. på följande områden: grupperingen är tillsammans med urfolk bland de allra fattigaste; det låga deltagandet och representationen i den politiska och institutionella beslutsprocessen; större svårigheter att få tillgång till och fullgöra en utbildning av hög kvalitet, vilket resulterar i att fattigdom överförs från generation till generation; ojämlik tillgång till arbetsmarknaden; begränsat socialt erkännande och värdering av deras etniska och kulturella mångfald och en oproportionerlig andel som sitter i fängelse.
7. Kommittén konstaterar att särskilda åtgärder (positiv särbehandling) måste vidtas brådskande för att övervinna strukturell diskriminering som drabbar människor av afrikansk härkomst, så som fastställs i den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering (artiklar 1, punkt 4 och 2, punkt 2). Behovet av särskilda åtgärder har varit föremål för återkommande iakttagelser och rekommendationer till konventionsstaterna enligt konventionen, sammanfattade i den allmänna rekommendationen nr 32 (2009) om innehåll och räckvidd för särskilda åtgärder enligt den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering.

8. För att människor av afrikansk härkomst ska kunna utöva rättigheterna, rekommenderar kommittén att konventionsstaterna antar följande åtgärder:

III. Allmänna åtgärder

9. Vidta åtgärder för att identifiera grupper av människor av afrikansk härkomst som lever inom statens territorium, särskilt genom insamling av sorterade befolkningsuppgifter, med tanke på kommitténs allmänna rekommendationer, särskilt rekommendationerna nr 4 (1973) om befolkningens demografiska sammansättning (artikel 9); 8 (1990) om identifiering med en viss ras eller etnisk grupp (artikel 1, punkter 1 och 4), och 24 (1999) om rapportering av personer som tillhör olika raser, nationella/etniska grupper eller urfolk (artikel 1).

10. I förekommande fall granska och anta eller ändra lagstiftning för att avskaffa alla former av rasdiskriminering mot personer med afrikansk härkomst i enlighet med konventionen.

11. Granska, anta och genomföra nationella strategier och program i syfte att förbättra situationen för människor med afrikansk härkomst och skydda dem mot diskriminering från statliga och offentliga tjänstepersoner, liksom från alla övriga personer, grupper och organisationer.

12. Fullt ut genomföra lagstiftning och andra befintliga åtgärder för att säkerställa att människor av afrikansk härkomst inte diskrimineras.

13. Uppmuntra och utveckla lämpliga former av kommunikation och dialog mellan grupper av människor av afrikansk härkomst och/eller deras företrädare och de behöriga myndigheterna i staten.

14. Vidta nödvändiga åtgärder i samarbete med civilsamhället och medlemmar av berörda samhällsgrupper för att utbilda befolkningen som helhet i en anda av icke-diskriminering, respekt för andra och tolerans, särskilt beträffande människor av afrikansk härkomst.

15. Stärka befintliga institutioner eller skapa specialiserade institutioner för att främja respekten för lika mänskliga rättigheter för människor av afrikansk härkomst.

16. Genomföra regelbundna undersökningar, i enlighet med punkt 1 ovan, om de faktiska förhållandena beträffande diskriminering av människor av afrikansk härkomst och tillhandahålla strukturerade data i rapporterna till kommittén om bl.a. geografisk fördelning och ekonomiska och sociala förhållanden för människor av afrikansk härkomst samt inkludera ett genusperspektiv.

17. I sin politik och sina handlingar effektivt erkänna de negativa effekterna av de oförrätter som människor av afrikansk härkomst utsatts för i det förflutna, av vilka de viktigaste är kolonialismen och den transatlantiska slavhandeln, vars effekter än idag fortsätter att missgynna människor av afrikansk härkomst.

IV. Sammanhanget och rollen för särskilda åtgärder

18. Anta och genomföra särskilda åtgärder för att avskaffa alla former av rasdiskriminering mot människor av afrikansk härkomst, med beaktande av kommitténs allmänna rekommendation nr 32 (2009).

19. Formulera och genomföra omfattande nationella strategier med deltagande av människor av afrikansk härkomst, inklusive särskilda åtgärder i enlighet med artiklarna 1

och 2 i konventionen, för att avskaffa diskriminering mot människor av afrikansk härkomst och garantera deras fullständiga åtnjutande av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter.

20. Utbilda och öka medvetenheten om betydelsen av särskilda åtgärder (program för positiv särbehandling) för att hantera situationer där det förekommer offer för rasdiskriminering, särskilt diskriminering på grund av historiska faktorer.

21. Utveckla och genomföra särskilda åtgärder för att främja anställning av människor av afrikansk härkomst inom både den offentliga och privata sektorn.

V. Rasdiskriminering ur ett jämställdhetsperspektiv

22. Erkänna att vissa former av rasdiskriminering har en unik och särskild påverkan på kvinnor, utforma och genomföra åtgärder som syftar till att avskaffa rasdiskriminering, ta vederbörlig hänsyn till kommitténs allmänna rekommendation nr 25 (2000) om könsrelaterade dimensioner av rasdiskriminering.

23. Ta hänsyn till situationen för kvinnor av afrikansk härkomst, som ofta är offer för multipel diskriminering, i alla planerande och genomförda program och projekt och i alla antagna åtgärder.

24. Inkludera information om vidtagna åtgärder för att genomföra konventionen, som särskilt tar upp rasdiskriminering mot kvinnor av afrikansk härkomst, i alla rapporter till kommittén.

VI. Rasdiskriminering mot barn

25. Erkänna den särskilda utsattheten för barn av afrikansk härkomst, som kan leda till att fattigdom överförs från generation till generation, och ojämlikheten som påverkar människor av afrikansk härkomst; anta särskilda åtgärder för att garantera jämlikheten i utövandet av deras rättigheter, särskilt på de områden som mest påverkar barnens liv.

26. Genomföra initiativ som särskilt syftar till att skydda de särskilda rättigheterna för flickor och pojkar i utsatta situationer.

VII. Skydd mot hatspråk och rasistiskt våld

27. Vidta åtgärder för att förhindra spridning av idéer om rasöverlägsenhet resp. rasunderlägsenhet eller idéer som försöker rättfärdiga våld, hat eller diskriminering mot människor av afrikansk härkomst.

28. Garantera även skyddet av säkerheten och integriteten för människor av afrikansk härkomst utan någon diskriminering genom att vidta åtgärder för att förhindra rasistiskt motiverade våldsdåd mot dem; garantera snabba ingripanden från polis, åklagare och domare för att utreda och bestraffa sådana handlingar och se till att förövarna, oavsett om det är offentliga tjänstepersoner eller andra, inte åtnjuter strafffrihet.

29. Vidta stränga åtgärder mot uppmaning till diskriminering eller våld mot människor av afrikansk härkomst, bland annat via Internet och liknande system.

30. Vidta åtgärder för att öka medvetenheten bland mediearbetare om karaktären och förekomsten av diskriminering mot människor av afrikansk härkomst, inklusive mediernas ansvar att inte konservera fördomar.

31. Vidta resoluta åtgärder för att motverka varje tendens att bestämma, stigmatisera, profilera eller reducera människor av afrikansk härkomst till stereotyper på grund av ras, från tjänstepersoner på brottsbekämpande myndigheter, politiker och utbildare.
32. Utveckla utbildnings- och mediekampanjer för att upplysa allmänheten om människor av afrikansk härkomst, deras historia och kultur och vikten av att bygga upp ett inkluderande samhälle med respekt för de mänskliga rättigheterna och identiteten för alla människor av afrikansk härkomst.
33. Uppmuntra utveckling och genomförande av metoder för egenkontroll av medierna genom uppförandekoder för medieorganisationer för att avskaffa rasdiskriminerande eller ensidigt språkbruk.

VIII. Rättskipning

34. Vid bedömningen av effekten av ett lands rättsväsende ska hänsyn tas till den allmänna rekommendationen nr 31 (2005) om förebyggande av rasdiskriminering i förvaltningen och upprätthållandet av det straffrättsliga systemet och särskild uppmärksamhet ägnas åt åtgärderna nedan när de avser människor av afrikansk härkomst.
35. Vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkra lika tillgång till rättssystemet för alla människor av afrikansk härkomst, bland annat genom att tillhandahålla rättshjälp, underlätta individuella eller gruppspråk och uppmuntra icke-statliga organisationer för att försvara deras rättigheter.
36. Inför en bestämmelse i den straffrättsliga lagstiftningen om att rasistiska motiv eller syfte vid ett brott utgör en försvarande omständighet som ger anledning till ett strängare straff.
37. Säkerställ åtal av alla personer som begår rasistiska brott mot människor av afrikansk härkomst och garantera tillräcklig kompensation till offren för sådana brott.
38. Garantera även att åtgärder som vidtas i kampen mot brott, inklusive terrorism, inte syftar till eller leder till diskriminering på grund av ras eller hudfärg.
39. Vidta åtgärder för att förhindra användning av olagligt våld, tortyr, omänsklig eller förnedrande behandling eller diskriminering från polis eller andra brottsbekämpande organ och tjänstepersoner mot människor av afrikansk härkomst, särskilt i samband med arresteringar och frihetsberövanden och säkerställ att människor av afrikansk härkomst är inte är offer för praxis som omfattar profilering utifrån ras eller etnisk tillhörighet.
40. Uppmuntra rekryteringen av människor av afrikansk härkomst till polisen och som andra brottsbekämpande tjänstepersoner.
41. Organisera utbildningsprogram för offentliga tjänstepersoner och brottsbekämpande organ i syfte att förhindra orättvisor som bygger på fördomar mot människor av afrikansk härkomst.

IX. Medborgerliga och politiska rättigheter

42. Garantera att myndigheter på alla nivåer i staten respekterar rätten för medlemmar i samhällsgrupper som består av människor av afrikansk härkomst, så att de kan vara delaktiga i beslut som rör dem.
43. Vidta särskilda och konkreta åtgärder för att garantera rätten för människor av afrikansk härkomst att delta i val, att rösta och att vara valbara, grundat på allmän och lika rösträtt, och att ha vederbörlig representation inom alla grenar av den statliga förvaltningen.

44. Främja medvetenheten bland medlemmarna i samhällsgrupper, som består av människor av afrikansk härkomst, om betydelsen av deras aktiva deltagande i det offentliga och politiska livet och avskaffa hinder för ett sådant deltagande.

45. Vidta alla nödvändiga åtgärder, inklusive särskilda åtgärder, för att säkerställa lika möjligheter till deltagande av människor med afrikansk härkomst i alla centrala och lokala myndighetsorgan.

46. Organisera utbildningsprogram för att förbättra det politiska beslutsfattandet och kompetensen i offentlig förvaltning för offentliga tjänstepersoner och politiska ombud som hör till gruppen av människor av afrikansk härkomst.

X. Tillträde till medborgarskap

47. Se till att lagstiftningen om medborgarskap och naturalisering inte diskriminerar människor av afrikansk härkomst och i tillräcklig utsträckning uppmärksammar möjliga hinder för naturalisering som kan finnas för varaktigt eller permanent bosatta av afrikansk härkomst.

48. Erkänn att berövandet av medborgarskap på grund av ras eller härkomst är en överträdelse mot konventionsstaternas skyldighet att säkerställa ett icke-diskriminerande utövande av rätten till medborgarskap.

49. Beakta att nekat medborgarskap för varaktigt eller permanent bosatta i vissa fall kan skapa nackdelar för berörda personer i samband med tillgång till arbete och sociala förmåner, vilket är en kränkning av konventionens grundsatser mot diskriminering.

XI. Ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter

50. Vidta åtgärder för att undanröja alla svårigheter som hindrar utövandet av ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter för människor av afrikansk härkomst, särskilt inom utbildning, bostäder, arbete och hälsa.

51. Vidta åtgärder för att avskaffa fattigdomen bland grupper av människor av afrikansk härkomst inom konventionsstaternas territorier och bekämpa social utslagning eller marginalisering som ofta drabbar människor av afrikansk härkomst.

52. Utforma, anta och genomför planer och program för ekonomisk och social utveckling på lika och icke-diskriminerande grund.

53. Vidta åtgärder för att avskaffa diskriminering mot människor av afrikansk härkomst i samband med arbetsvillkor och arbetskrav, inklusive anställningsregler och rutiner som kan syfta eller leda till diskriminering.

54. Arbeta med mellanstatliga organisationer, inklusive internationella finansinstitut, för att säkerställa att utvecklings- eller biståndsprojekt som de stöder tar hänsyn till ekonomiska och sociala situationen för människor av afrikansk härkomst.

55. Garantera lika tillgång till hälso- och sjukvård för människor av afrikansk härkomst.

56. Involvera människor av afrikansk härkomst i utformningen och genomförandet av hälsorelaterade program och projekt.

57. Utforma och genomför program som syftar till att skapa möjligheter till allmän egenmakt för människor av afrikansk härkomst.

58. Anta och skärp lagstiftning som förbjuder diskriminering i arbetslivet och alla typer av diskriminerande praxis på arbetsmarknaden som berör människor av afrikansk härkomst och skydda dem mot all sådan praxis.

59. Vidta särskilda åtgärder för att främja sysselsättningen av människor av afrikansk härkomst i den offentliga förvaltningen och i privata företag.

60. Utveckla och genomför strategier och projekt som syftar till att förhindra segregering av människor av afrikansk härkomst vad gäller boendet och involvera grupper av människor av afrikansk härkomst som partner i bostadsprojekt som omfattar konstruktion, upprustning och underhåll.

XII. Åtgärder på utbildningsområdet

61. Granska språkbruket i textböcker som förmedlar stereotypa eller nedvärderande bilder, referenser, namn eller åsikter om människor av afrikansk härkomst och ersätt dem bilder, referenser, namn och åsikter som förmedlar alla människors inneboende värdighet och jämlikhet.

62. Säkerställ att offentliga och privata utbildningssystem inte diskriminerar eller utesluter barn baserat på ras eller härkomst.

63. Vidta åtgärder för att minska antalet avbrutna utbildning för barn med afrikansk härkomst.

64. Överväg att anta särskilda åtgärder som syftar till att främja utbildningen av alla elever med afrikansk härkomst, garantera en rättvis tillgång till högre utbildning för människor med afrikansk härkomst och underlätta professionella pedagogiska karriärer.

65. Agera med beslutsamhet för att avskaffa all diskriminering mot elever med afrikansk härkomst.

66. I textböcker på alla lämpliga nivåer, inkludera kapitel om historien och kulturen för människor av afrikansk härkomst och bevara denna kunskap på museer och andra forum för framtida generationer; uppmuntra och stöd publiceringen och distributionen av böcker och andra trycksaker liksom sändning av TV-och radioprogram om deras historia och kulturer.